

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра філософії та релігієзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 14.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Філософія в сучасному світі

підготовки магістрів

спеціальностей 031 Релігієзнавство, освітньої програми
«Релігієзнавство, міжконфесійні відносини»,
033 Філософія, освітньої програми «Філософія, суспільна аналітика»

Луцьк – 2018 р.

Програма навчальної дисципліни «Філософія в сучасному світі»
підготовки магістрів, спеціальностей 031 Релігієзнавство, освітньої програми
«Релігієзнавство, міжконфесійні відносини», 033 Філософія, освітньої програми
«Філософія, суспільна аналітика».

Розробник: А.М. Семенов, к.ф.н., доцент

Рецензент: Возняк С.С., к.ф.н., доцент, Ситник О.І., к.ф.н., доцент

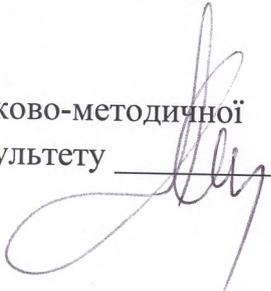
**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії
та релігієзнавства**

протокол № 3 від 26 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: (підпис) Ю. Г. Борейко

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
факультету історії, політології та національної безпеки**

протокол № 3 від 5.10 2018 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (підпис) А. Г. Шваб

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки**

протокол № _____ від _____ 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 гуманітарні науки, 033 філософія, 031 релігієзнавство	Нормативна
		Рік навчання <u> 5 </u>
		Семестр <u> 9 </u>
Кількість годин/кредитів 150/5		Лекції <u> 22 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> 32 </u> год. Індивідуальні <u> 0 </u> год.
		Самостійна робота <u> 84 </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації <u> 12 </u> год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної підготовки магістра за спеціальністю філософія, релігієзнавство і призначена для організації навчально-методичної роботи студентів з курсу «Філософія в сучасному світі». Програма містить анотаційну структуру курсу, види роботи над ним та форми контролю, визначає обсяг тематичних питань, які повинен засвоїти студент, літературу, перелік контрольних питань.

«Філософія в сучасному світі» розглядається у контексті вивчення базових філософських дисциплін – метафізики та онтології, філософської антропології, соціальної філософії, у поєднанні з суміжними гуманітарними дисциплінами.

Мета курсу - ознайомлення студентів з широким полем проблематики сучасної філософії, освоєння ними методів та форм теоретичного мислення, формування системи наукових знань у галузі теорії та історії сучасної філософії, їх трансформації в сучасну гуманітарну освіту та культуру, оволодіння категоріальним «апаратом» мислення і пізнання на базі ґрунтовного знайомства з колом відповідної джерельної, монографічної літератури та власної теоретичної філософської рефлексії.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ.

Результатом вивчення курсу «Філософія в сучасному світі» є формування знань в галузі історії та теорії філософських проблем, пізнавальних процесів у цілому та філософії сьогодення, зокрема. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати: історію та теорію академічної філософії, філософських проблем у цілому та пізнавальних процесів зокрема,

структуру сучасної філософії, її роль та значення у сучасній системі гуманітарної освіти та духовної культури; вміти застосовувати методи та форми теоретичного мислення, формування системи наукових знань у галузі теорії та історії філософії, історико-філософського оціночного аналізу світової академічної філософії кінця ХІХ- ХХІ ст.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Світ сучасної людини, його багатовимірний, транскордонний та гіпердинамічний характер.

Тема 1. Людина, суспільство, цивілізація: динаміка розвитку та взаємодії на сучасному етапі: системно-інформаційний підхід та аналітичний опис.

Тема 2. Світ та світогляд сучасної людини, його багатовимірний, інтерактивний і гіпердинамічний характер. Поняття транскордонності світу сучасної людини.

Змістовий модуль 2. Академічна філософія в системі сучасної гуманітарної науки та освіти

Тема 3. Філософія в структурі гуманітарної освіти та духовної культури людства.

Тема 4. Академічна філософія сьогодення та перспективно-прогностична функція філософської освіти.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Світ сучасної людини, його багатовимірний, транскордонний та гіпердинамічний характер.					
Тема 1. Людина, суспільство, цивілізація: динаміка розвитку та взаємодії на сучасному етапі: системно-інформаційний підхід та аналітичний опис.	36	8	6	20	2
Тема 2. Світ та світогляд сучасної людини, його багатовимірний, інтерактивний і гіпердинамічний характер. Поняття транскордонності світу сучасної людини.	38	6	6	22	4
Разом за модулем 1	74	14	12	42	6
Змістовий модуль 2. Академічна філософія в системі сучасної гуманітарної науки та освіти					

Тема 3. Філософія в структурі гуманітарної освіти та духовної культури людства.	36	4	10	20	2
Тема 4. Академічна філософія сьогодення та перспективно-прогностична функція філософської освіти.	40	4	10	22	4
Разом за модулем 2	76	8	20	42	6
Всього годин:	150	22	32	84	12

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ п/п	Тема	Кількість год
1	Філософія як форма духовної культури людства та духовної світотворчості людини.	4
2	Філософія в системі сучасної гуманітарної освіти.	6
3	Філософія як ексцентрична форма світоосягнення та світорозуміння	6
4	Філософія як метод духовних шукань та моделювання власної індивідуальності	4
5	Компонентна та рівнева структура академічної (університетської) філософії	4
6	Філософія як наука: проблеми пошуку та формування відповідності	6
7	Фундаментальні рішення та проблеми істини наукового пізнання	6
8	Парадигми цивілізаційного розвитку та системи їх наукового опису.	4
9	Філософія науки та перспективне моделювання майбутнього	6
10	Філософія можливого: когнітивний і ціннісний аспекти	6
11	Проблема ідеального у філософії та науці	8
12	Перспективно-прогностичні можливості розвитку оціночних систем у соціальній динаміці XXI століття	8
13	Гуманізм, діалог та інтеграція як перспективні форми розвитку глобального мислення.	4
14	Проблема формування універсальних цінностей: історія та досвід соціальної апробації	4

15	Етика соціальної відповідальності у контексті формування та розвитку соціальних цінностей глобальної динаміки цивілізації	8
----	---	---

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ).

Програма не передбачає (ІНДЗ).

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка складається

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (макс. 40 балів)
2. Модульні контрольні роботи (макс. 60 балів).

Поточний контроль (макс. 40 балів)				Модульний контроль (макс. 60 балів)		Загальна кількість балів макс. 100
Модуль 1				Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	
T 1	T 2	T 3	T 4			
10	10	10	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Бердяев Н. А. Философия свободы. Смысл творчества. – М.: Издательство «Правда», 1989. - 607 с.
- Бубер М. Я и Ты / Пер. с нем. - М.: Высш. шк., 1993. - 175 с.
- Кун Т. Структура научных революций. – М., Прогресс, 1975. – 288 с.
- Лосев А.Ф. Бытие. Имя. Космос. – М., “Мысль” , 1993.
- Поппер Карл. Логика и рост научного знания. Избранные работы: Пер. с англ. – М., Прогресс, 1983. – 606 с.
- Фейерабанд П. Избранные труды по методологии науки: Пер с англ. – М., Прогресс, 1986. – 543 с.
- Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник. – М.: Прогресс, 1990.– 368 с.
- Лосский Н.О. Ценность и Бытие, Бог и царство Божие как основа ценностей. М., 1994.
- Лосский Н.О. условия абсолютного добра. М., 1991.
- Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре. М., 1998. С.15-29, 365-386.
- Камю А. Миф о Сизифе. Эссе об абсурде // М. 1989.
- Кузнецов В.Г. Герменевтика и гуманитарное познание. М., 1991.
- Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм // Сумерки богов. М., 1989.
- Смысл жизни. Антология. М., 1994.
- Смысл жизни в русской философии. Конец XIX –начало XX веков. СПб.1995.
- Ухтомский А.А. Душа человека. СПб, 1996.
- Франкл В. Человек в поисках смысла. М., 1990.
- Фромм Э. Душа человека. М., 1994.
- Франк С.Л. Духовные основы общества. М., 1994.
- Швейцер А. Благоговение перед жизнью. М., 1992. М.197-237.
- Гадамер Х.-Г. Истина и метод. М., 1988. С. 317-445.
- Гадамер Х.-Г. Актуальность прекрасного. М., 1991. С.43-99.
- Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии. Кн.1. М., 1999.
- Мерло-Понти М., Феноменология восприятия. СПб. 1999.
- Эпштейн М. Философия возможного. СПб.: Алетейа, 2001. – 334 с. Белов В. А. Ценностное измерение науки. – М.: Идея-Пресс, 2001. – 284 с. Бургин М. С., Кузнецов В. И. Аксиологические аспекты научных теорий.– К.: Наук.думка, 1991. – 179 с.
- Гайденок П.П. Аксиология. - Современная западная философия: Словарь. - М., 1991.
- Каган М. С. Философская теория ценности. – Санкт-Петербург, ТОО ТК □Петрополис□, 1997. - 205
- Майзель И.А. Наука и проблема ценностей // Проблема ценности в философии. – М.-Л., Наука, 1966. – с. 50-64.
- Аксиология, или философское исследование природы ценностей. Культурология. XX век. М., 1988.
- Наука и ценности. - Л., 1990.
- Ценностные аспекты развития науки. - М., 1990.
- Вартофский М. Модели. Репрезентация и научное понимание: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1988. – 507 с.
- Дисциплинарность и взаимодействие наук. - М., 1986.

- Емельянов Е. Я. Интернализация ценностей науки: социально-психологическая точка зрения // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 121-136.
- Каган М.С. Системный подход и гуманитарное знание. Избр. ст. - Л., 1991.
- Канке В. А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX столетия. – М.: Логос, 2000. – 320 с.
- Современная западная социология науки. Критический анализ. - М., 1988.
- Столович Л. Н. Красота. Добро. Истина: Очерк истории эстет. аксиологии. – М.: Республика, 1994. – 464 с.
- Шелер М. Избранные произведения. – М.: Гнозис, 1994.
- Визгин Вик. П. Истина и ценность // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 36-51.
- Злобин Н. С. Ценность истины и истинность ценности // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 18-36.
- Крымский С. Б. Культурно-экзистенциальные измерения познавательного процесса // Вопр. философии, 1998. – № 4. – С. 40-49.
- Микешина Л. А. Метаморфозы проблемы “когнитивное—ценностное” в философии и методологии науки // Ценностные аспекты разв. науки. – М.: Наука, 1990. – С. 211-228.
- Черняк В. С. Нормы научности и ценности культуры // Ценностные аспекты развития науки. – М.: Наука, 1990. – С. 182-197.
- Татаркевич В. О счастье и совершенстве человека. – М., 1981
- Столович Л.Н. Красота.Добро.Истина: Очерк истории эстетической аксиологии. – М.,1994
- -Разеев Д.Н. Предмет философии науки в свете феноменологии // Философия о предмете и субъекте научного познания / Под ред. Э.Ф. Караваева, Д.Н. Разеева. СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2002
- Причепій Є.М, Філософія: Підручник.- К.: Академвидав, 2008.
- Пазенюк В.С., Філософія.: Навч. Посібн. – К.: Академвидав, 2008
- Філософія.: Навч. Посіб. / Л.В. Губерський – К.: Вікар, 2006
- Кислюк К.В. Філософія. Модульний курс. – Х., 2009
- Иванов А.В. Миронов В.В. Университетские лекции по метафизике. Раздел IV Аксиология. М.: 2004
- Аболіна Т. Г., Єрмоленко А. М., Киселева О. О., Малахов В. А. Етичні норми і цінності: проблеми обґрунтування. -- К., 1997.
- Нестеренко В. Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. -- К., 1995.
- Марчук М. Г. Ціннісні потенції знання. – Чернівці, “Рута”, 2001. – 319 с.
- Миронов В.В. Философия и метаморфозы культуры. М., 2005, С. 200-276;
- Анисимов С.Ф. Введение в аксиологию. М., 2001.
- Каган М.С. Философская теория ценностей. СПб. 1997.
- Хьелл Л., Д. Зиглер Теории личности. СПб., 1997
- Ермоленко А.Н. Этика ответственности и социальное бытие человека.-К.,1994.
- Рюс, Жаклін. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки /Пер. с фр.-К.: Основи, 1998.
- В.А.Луков. Социальное проектирование. – М., 2003

- Human development report . 2005-2009. New York Oxford, Oxford University Press.
- The Cambridge Dictionary of Philosophy, 1995
- Ювал Харрарі. Людина розумна, Лондон, 2014, перекл. з англ. -444 ст.
- Ювал Харрарі. Homo Deus. За лаштунками майбутнього. – Київ, 2018